

Tas Latweefchu draugs.

1839. 26 Janwar.

4ta lappa.

Jauna siina.

Is Londones. Ne fenn tur baggatam muischueekam kahas bija. Bruhtes tehws zittkahrt gan arri bijis baggats, bet, fawas mantas wiffas pasaudejis, nu pee meitas isprezzeschanas winnai puhru ne kahdu ne warreja doht lihds. Tanni azzumir-
kli, kad weesi jau taifijahs pee galdu eet, eenahf sweschs semneeka wihrs istabâ, un zik arri tee brangi isgehrbti leelkungi brihnijahs, tatschu drohschi pee-eet pee bruhtes paschas, un winnai 5000 dahlderus skaidras papihra naudas eebahsch rohka, fazzi-
dams, ka te winnai tik dohdohd atpakkat, zik patte winnam zittkahrt us parradu de-
wuse. Bruhte istruhzinajahs un leedsahs, ko sinnaht pahf scho naudu un scho wihr-
ru; ne weens no weeseem winnu pasihst, wiffi winnam usstahw, lai taf isteiz, ka ar
scho naudu effoht, un luhk', winsch stahsta ta: Winsch zittkahrt Londoné dshwo-
dams, bijis seels palaidons un gauschi glehws; tadeht arri gahjis nabbagôs un ikriht
fawu maisi fadeedelejis preeksch basnizas durrim. Effoht jauna preilene daudsreis is
basnizas nahkuse, ar schehligu firidi winnu usluhkofuse un winnam ikreis mihligu dah-
wanu pasneeguse. Un to winna tik beesi un neapnikkuse effoht darrijuse, ka winsch
wairs to ne warreja aismirft. Weenâ gabbalâ schis jauneklis ar fawu deewabihja-
fchanu un fawu mihligu dahwanu winnam ta zeeti bijis preeksch azzim, ka winnam
beidsiht Sibraka wahrdi (40, 29.) schahwufchees prahta, kas fakka: "ne dohd ees
— us deedeleschanu; labbal' irr nomirt, ne ka deedeleht." — Un no ta laika
winsch wairs nabbagôs ne gahjis, bet neapnizzis strahdajis un puhlejees, fawu ar
gohdu nopelnitu grassi pataupijis, un sew pehz gabdeem semmes gabbalu pirzis, ko
tas Wiffuschehligajs arri ifnogaddâ tik baggatigi apswehtijis, ka winsch, dabbujis
sinnaht, tai paschai preilenei, kas winnam tik mihligi palihdsejuse atgreestees, kahas
buhshoht, nu patt drohschi atnahzis, winnu pasemmigi luhgt, lai jel to masumu
ne noschmahd, ko tas nabbags no Pahwika basnizas winnai par patejibas dahwanu
atpessis.

Zeef ne isdibbinajami irr ta Kunga zekki!

S a p n i s.

D h t r a d a k k a.

Par brichtinu dsirdeju atkal balsi runnajoht:

Balss. Woi tu wehl ne effi nojehdsis, kahda starpiba jau schinni dshwibâ irr
starp taifnu un netaifnu zilweku? Zew irr prahts, zilla prahtu, pahrdohma.

E. Runna, es klaufischohs.

B. Tas Wiffwarrenais un Taisnais irr peelizzis labbeem un tauneem darbeem, fawadus preekus un fawadas zeeschanas. Kad tu to neschlichstibas kalpu, kas saktofnis jaunellis buhdams, faweem meefas kahrumeem pakkat skreen, pehz ne dauds gaddeem ar wahju meefu, falihkufchu, pee speeka welkotees eerangi, — Kad tu to netaisnu sohgi, kas taisnu teefu pahrgrohsija, dahwanas nemdams, ar noduhrufchu galwu fastohpi, tapehz ka sinnama firds to mohja, kad winsch fastohp bahrinus un atraitnes, ka mantu winsch laupijis, — Kad dsehraju, kas preekfch 10 gaddeem pee pilna prahta un wesselibas bija, tu eerangi ahrprahta, saseetu un no zilweku beedribas atschkirtu, tad nosauzi to par grehku sohhdibu, jo sohhdiba jau schinni pasaulé ikweenam grehkam pakkat staiga.

E. Runna, luhdsams, es gribbu klaufitees.

B. Bet tam zilwekam, kas ne kad netaisnibu ne darrija, ne kad masak dewe, ne ka winnam bija jadohd, ne kad wairaf nehme, ne ka winnam peenahzesh, kas sawus draugus sirsnigi mihleja, faweem eenaidneekem labpraht peedewe, kas ne kad neschlichstibas pinneklós ne sawaldsinajahs, — woi tahdam taisnam jau schinni pasaulé atmakfa ne buhtu par winna labbeem darbeem? — Ja ne zits kas, tad tomehr meeriga sinnama firds un labba apsinnafchana, ka ikweens labs un gohdigs zilweks winnu zeena un gohdina, un ka arri netaisneeki tahda gohdawihra wahrdu ar gohdbihjafchannu minnehs.

E. Bet tomehr, woi ta tas taisnais ne warretu schinni pasaulé gluschi bes mohkahn un behdahm dsihwoht?

B. Ne mas! Weena raddita leeta dsenn oheru. — Deews leef sawu fauli uslehkt par labbeem un tauneem; — un tschuhfku nahwigas seeklas, meddus saldu minsch, laipnigs pawaffaras wehsminsch un bahrga auka, baudami tikpat taisnam, ka netaisnam.

E. Kapehz gan pa wiffam bahrgas aukas, uhdens pluhdi, semmes trihzeschanas un t. j. pr. zekahs?

B. Tapehz, ka dabba ta eetaifita, ka tahs warr zeltees.

E. Bet par fo tahdeem dabbas notikkumeem waijag' buht?

B. Peeleexi rohku pee sawas kruhts; fo tu fajuhri?

E. Es fajuhthu affins puksteschannu, kas no sirschu kambareem dsihwibas dsihsta speeschahs un pahr wiffu meefu isdallahs.

B. Bet ja nu affins puksteschannu apturretu, tad tawa meefa ne warretu dsihwoht. Tapat eefsch leelas Deewa pasaulés irr dabbas spehki waijadfigi, kas dsenn un kustina, faleef un ustaisa, ta ka wifs pehz kahrtas warr notikt. — Ikweenam pukstinam irr sawi swarri jeb pedderes, kas winna rattus dsenn.

E. Bet kam gan tahdeem nahwigeem kustoneem un plehfigeem swehreem sche mahjas weeta eerahdita, tschuhfklahn, lauwahm, tihgereem, lahtscheem, wilkeem un t. j. pr.?

B. Tapehz, ka arri schee wirs semmes dsihwoht warr.

E. Woi ta wiffi schee plehfigi un nahwigi swehri un kustoni, nahwigas sahles

un zittas zilwekam nepatihkamas leetas pasaulê irr lohti waijadfigas, woi bes tahim pasaulê ne warretu pastahweht?

Scho reis bals man ne ko ne atbildeja. Es praffiju weht:

Us ko tad tschuhfklas un nahwigas sahles radditas?

Bals. Al tu nezapdohmigais! Gribbi tu praßiht, us ko tas wissu masakais pihschlitis irr raddihts, tad praßi arri: us ko gan wissa semmes lohde irr raddita; us ko irr ta leela faule ar sawahm gabju swaignehm, us ko irr tas leelais, ne-issfaitams stahwu swaignsnu pulks ar sawahm planetehm raddihts? — Apdohma pasauls leelumu un nomanni dabbas spehku rittinaschanu:

Rats rattu greech un tik ween meisteris

Sinn winnu tezzeschanu pahrsfattiht;

Bes Deewa sinnas masais pihschlitis

No weenas weetas ohtrâ ne nofriht!

Nezapdohmigais! un tu gribbetu isdibbinahht ta Kunga darbus? — Nahz, mahzees Deewa zekus un ffatti, kâ zaur mirstoschas bittites pehdigu spahrnu wihzinaschanu leelas notifikšanas zilweku starpâ warr zeltees, ka daschi pilsehti pohstiti, bet affinaini karri tohp aiskaweti, kas ilgus gaddus daschu tautu buhtu spauidijuschi.

Saltas schaufshalas man pahrnehme. — Atkal bals runnaja:

"Nahz un redsi! Tu effi mauni deesgan jautajis, pehz es temi jautaschu, kad buhfi redsejis."

Zumscha migla apklahje manni, es tappu aiskauts, zehlohs gaisâ pahr padebbe-scheem un ffrehju ar putna spahrneem; dsirdeju wehja kaukschanu un uhdens schnahf-schanu. Ugguns dsirfsteles spraksteja ap manneem waigeem. Tad atkal bals ffanneja:

"Atdarri azzis un rangees!"

Un ittin tâ kâ apfegs atklahjajs, tâpat sudde ta beesa migla preeksch man. Azzis palikke gaischas, es ffattijohs, bet galwa reiboneem gabje, jo ne-issakkami augsti bija uskaphis gaisâ. Saule pee debbes stahweja un ne spehje azzis apsiht, jo tai starri ne bija; debbes welwe bija itt kâ melna drehbe isplahcita. Kalna gals, kas diwi werstes augstaks, ne kâ padebbeschi, bija, wirs kurra es stahweju; strautinsch schahwahs burbulédams starp leddus aisahm; fimts un atkal fimts straumites sadewehs kohpâ, schahwahs us leiju, palikke par leelu straumi, kas pahr leelu semmes stehki zaur tezzedama, ptawas un laufus dsirdinaja, plohtus, laiwas un kuggus nesse un beidsoht, 3 juhdses plattumâ, juhâ eegahsehs. Pa labbai rohka 7 werstes semjup, kalna ap-pakschâ, gulleja pilsehts, ar apseliteem tohrnu galleem, kas kâ rassu pillites saulê mirdseja. — Dsirdeju balsi sauзам tâ:

"Schinni kalna wirsgallt bittite, kas bija apmaldijusees, patlabban mirs. —

Sneedsinsch irr mihts, — ja winna mirdama, pa kreisai puffed kriitih, tad pilsehts kalna appakschâ paliks wessels un ne tâps ispohstihes, bet tad affinaini karri zeltees par trim Fehniau walstim un dauds gaddos nemeeri scho tautu labklahschanu pohstihes." — Es dwaichu apturredams luhkojohs. — Atfrehje bittite, peekuffusi no-kritte sneegâ; kalna affâ gallâ, — mirdama isplahcija spahrniaus, mihts sneedsinsch peelippe un weldamees wehlehs pa labbai rohka no kalna us leiju, palikke jau tik leels

fà kammofsch, tad pehdas, tad aff leelumâ, un weenumehr weldamees, leddus us-
kalmus un afminus lihds raudams, auge milfena leelumâ, kamehr fà rippe werstes
augstumâ, schahwahs tam pilsehtam pahri un' apklahje to. Za uppe, kas zaur pil-
sehtu, skrehje aisdambejahs, uhdens straumes schahwahs weenumehr no kalna klahjt,
un pahrluhde zeemus un fahdschas. — Dsirdeju balsi skannam:

"Grees sawas azjis pa labbai rohkai; ko tu tur redsi?"

Es. Es redsu apsedlotu sirgu peldam.

B. Diwi kehniini bija farunnajufchees, tam trescham ar kaxra pulku usbrukt,
winna pawalstneekus aplaupiht, un to semmi few par ihpafchumu nemt un tannis roh-
beschôs dallitees. — Tas jahneeks, kas us scha sirga jahje, bija tas wehstneeks, kas
no kehniina fuhstihes, sawam kaxra derribas beedram aisfehgeletas grahmatas nesse,
fur wissa kaxra fataisfichana bija usrakstita. Sneega lahwihe, no kalna gahsda-
mees, eerahwe jahneeku straumê. Sirgs ispeld us kasta, ta kehniina rohbeschôs,
ko tee zitti diwi gribbeja apkarroht, tee papihri nahks wiinna rohkâ un eenaidneeku
fleppena wiltiba nahks gaisinâ un winnu launs padohms taps isnihjinahs.

Es. Lai tu effi, kas buhdams, es pateizu tew! bet ne gribbu wairaf neko
prassihrt. — Es tewi luhdsu, atstahj no mannim, jo manni lohjekti drebb tawâ
tawumâ!

Bals. Nu tu effi redsejis masu dalku no Deewa zekkeem un wiinna pafaules
waldischanas; — atbildi man, woi tai bittitei tapehz bij jamirst kalna gallâ, lai tas
pilshehs isposhtihes taptu?

Es. Es ne sinnu.

Bals. Zeb woi tas pilshehs tapehz tappe pohstihes zaur sneega lahwiini, lai
tas kehniina wehstneeks, appafsch wiinnas taptu aprakts un attraitne ar septineem
behrnineem paliktu bes galwineeka? —

Es. Prassi, ko prassidams, es ne sinnu neko atbildeht, bet tewi luhgdams luh-
dsu, atstahj no mannim, jo mannas meefas trihjeht trihj no bailibas.

Brihtinu ne dsirdeju neko, klufs bij apfahrt man. Tad no tahfenes eefahje mu-
sikhis spehleht, ar lehnu balsi, kas dauds jaukafi skanneja, ne fà ehrsgeles ar tschetr-
balfigahm dseefmahm; pahrneents no swehtahm juhtahm es raudaju. Beidsiht dsir-
deju tuhksstoschas balsis, kas tà dseedaja:

"Nk dsikkums tahs baggatibas un gudribas un Deewa atsih-
fchanas: zeef ne=ismannijamas irr wiinna fohdibas un ne=is-
dibbinajami wiinna zekki! Kurfsch ire ta Kunga prahtu pasin-
nis, kas irr wiinna padohma deweis bijis?"

Es atmohdohs, sweedri pilleja pahr mannu waigu, es salikku rohkas un fauzu pal-
kat tohs wahrduhs, ko fapni dsirdeju: Zeef ne=isdibbinajami irr ta Kunga
zekki! un manna firds pildijahs ar behrnigu pataufchanu us to wissuwaldidamu
tehwu. —

L.....l.

Brihw drikkeht. No juhrmallas=gubbernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. C. E. Napierky.